

L'elogi del soroll

Publicat a *Crònica d'ensenyament*, 61, p. 32, desembre de 1993.

Entrem a l'aula enmig de la cridòria. Davant la pissarra, demanem ordre, piquem de mans, implorem silenci als culpables. Els renyem personalment: *Joan, no cridis tant, que fan classe al costat!*; *Maria, deixa la taula: a sota se sent tot!*; *Anna i Manel, prou xerrameca! Sembla mentida...* Només quan tothom ha callat encetem la lliçó del dia. Expliquem una equació, una guerra o el principi d'Arquimedes, i ho fem amb convicció, amb seguretat. Ens hem preparat el tema al detall: la teoria, els exemples, el que diu el llibre de text, etc. Tothom escolta i pren apunts. Alguns tenen la mirada perduda... Resseguim amb ulls escrutadors la parella que parla d'amagat... Passen els quarts i s'acaba la classe. Hi ha hagut poques preguntes... deu voler dir que s'ha entès el que hem explicat!

Molts mestres creuen que la millor classe és aquella que ha estat silenciosa, la que s'ha controlat del tot, la que no ha tingut desordres ni sorpreses. En sortir de l'aula diem: *Avui, la classe ha anat molt bé. Hi ha hagut silenci, he sabut respondre totes les preguntes, tot ha anat tal com estava previst.* I es queden ben satisfets!

Però, al meu entendre, aquestes sensacions amaguen idees força equivocades sobre l'educació. Pressuposen que aprendre és una activitat callada, tranquil·la, seriosa, individual. I d'això se'n dedueix que cada alumne ha de seure a la seva taula, que ha de feinejar en silenci, sense moure's, ben quiet. També semblen amagar d'altres prejudicis més profunds: que aprendre és dur, avorrit o fins i tot dolorós, que és lògic que els alumnes s'hi hagin d'esforçar o, també, que riure i xerrar gaire és perdre el temps.

Al contrari, voldria pensar que aprendre és alguna cosa més divertida. Crec que aprenem sobretot quan estem actius: quan parlem, discutim i discrepem amb altres persones; quan ens apassionem, ens enriolem o ens quedem bocabadats amb un llibre, un discurs o una pel·lícula; quan manipulem objectes, trepitgem països nous o coneixem altres realitats. Del que sí estic segur és que, quan em toca escoltar una lliçó durant una hora, quan no puc moure'm, quan no puc fer preguntes ni m'interessa el tema, m'avorreixo força i aprenc ben poca cosa.

Per això, m'agrada el soroll. M'agraden les classes en què hi ha soroll, aquelles en què tothom parla en algun moment o altre, en què els grups treballen animadament. M'agrada que se'm facin preguntes que no sé respondre -i així jo també puc aprendre!-, que hi hagi imprevistos, que se sentin rialles... M'agraden les classes fetes entre tots, aquelles en què hi ha bones i -sempre- noves "vibracions" entre alumnes i professors.

Daniel Cassany